

PSICOLOGIA
SEGON DE BATXILLERAT
IES BERNAT GUINOVART
ALGEMESÍ

UNITAT 8

NO OBLIDES QUE SOM MEMÒRIA

JOSEP ANTONI BERMÚDEZ I ROSES

Josep Antoni Bermúdez i Roses

Material compilat
per a ús de les
seues classes.

Febrer de 2018

Aquesta obra està
subjecta a una
llicència de

[Reconeixement-
NoComercial-
CompartirIgual 4.0
Internacional de
Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

NO OBLIDES QUE SOM MEMÒRIA

DORY I MÉS DORYS

MATERIAL AUDIOVISUAL.

La memòria és molt important i la seua pèrdua fa que deixem de ser els que som i que deixem, fins i tot, d'estar al món. Ja veurem com el món no existiria sense memòria. O seria molt diferent. I si no que li ho diguen a Dory

Però açò que pot resultar simpàtic, no és ciència ficció. Tots sabem que existeix gent que, per diversos motius perd la memòria del que ha fet o sabia, la memòria del passat. Això s'anomena pèrdua de amnèsia retrògrada. Però no és l'única alteració possible. Mira el que li passa a Jeremy

Com veus Jeremy recorda el que va fer abans de l'accident neurovascular però no el de després. Jeremy té afectada la memòria anterògrada, igual que Nikki Pegram, atrapada sempre en el "mateix dia" i que pateix, com Jeremy, amnèsia anterògrada, la qual cosa li impossibilita formar Nous records.

Però possiblement el cas més famosos i paradigmàtic conegut és el de Clive Wearing, cas que ha estat objecte de diversos documentals, entre ells el de "*L'home amb 7 segons de memòria*".

DEFINICIÓ I CARACTERÍSTIQUES:

La **memòria** és la capacitat de retenir i evocar objectes o vivències del passat com a passades. Aquesta referència temporal al passat és essencial a la memòria i és ella la que permet distingir-la de la imaginació. L'acte de la memòria s'anomena **record**.

Per tal que la memòria pugui exercir les seves funcions, es requereix, amb caràcter previ de la percepció. Així, doncs, **sense percepció no hi ha memòria** ni, com es veurà posteriorment, pensament. Tenir records implica necessàriament tenir percepcions prèvies que puguin ser emmagatzemades i posteriorment, evocades.

A l'igual que la percepció, la memòria té un **caràcter selectiu**. D'acord a l'economia necessària del nostre psiquisme, com que gran part de les dades percebudes no tenen una funció important ni són rellevants per a la nostra adaptació, no són retingudes per la nostra memòria.

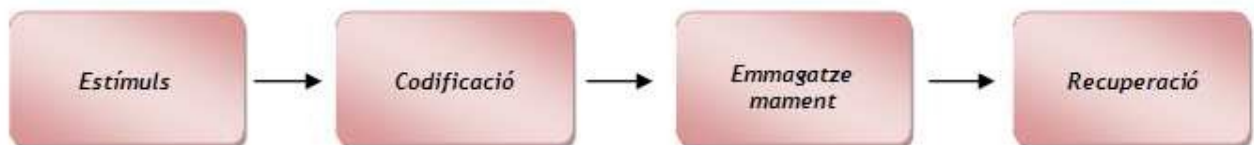
La memòria és un **procés constructiu**. Els records no són còpies exactes d'informacions o experiències viscudes, sinó que estan afectats per la interpretació que fem dels esdeveniments passats a partir d'esquemes personals, dels interessos, dels coneixements previs. En cert sentit es pot dir que els records contenen més informació que els fets viscuts (el que afegim en la seva interpretació) i també menys informació (per la selecció que rebutja elements poc rellevants o que no són fruit del nostre interès).

De la memòria podem dir que no és una entitat unitària i homogènia sinó que consta de **diversos sistemes**, com veurem.

FASES I PROCESSOS DE LA MEMÒRIA

La memòria exerceix la seva activitat en un procés amb tres moments funcionals:

- **Codificació.** Consisteix en la transformació d'estímul físics en una representació mental que en diem "imatge mental".
- **Emmagatzemament.** És la retenció d'informació en la memòria per a la seva posterior utilització. Habitualment pressuposa repetició i organització estructurada d'acord a esquemes i mapes mentals.
- **Recuperació.** És la capacitat d'accedir al records emmagatzemats en la memòria.

Esquema de les etapes del procés memorístic

¹ La informació d'aquesta unitat està tota extreta de

https://egaraepisteme.files.wordpress.com/2014/03/03_processos_psicologics_cognitius_v1.pdf

a excepció de la referències audiovisuals i l'excursus final.

FUNCIONS DE LA MEMÒRIA

La memòria posseeix tres *funcions bàsiques*:

- Recollir i codificar les percepcions i vivències de l'individu.
- Guardar i emmagatzemar aquesta informació de forma organitzada de tal manera que pugui tenir significat.
- Recuperar la informació en el cas que necessitem recordar alguna cosa.

Ara bé, al marge d'aquestes funcions bàsiques, en podríem parlar també d'altres *funcions més capitals*:

- Des del punt de vista psíquic té la importància de donar unitat i coherència a la vida psíquica, o sigui a la *identitat personal* o al *jo*. Es pot dir que el jo és, fonamentalment, memòria. Sense memòria l'individu no sabria qui és i, per tant, pot dir-se que la seva vida difícilment podria arribar a tenir un sentit.
- A més, la memòria està estretament relacionada amb *l'aprenentatge* perquè la conducta actual d'un ésser davant certes situacions depèn de les seves experiències anteriors i de la seva capacitat de recordar-les.

Es podria dir, doncs, que, a diferència dels altres animals, l'ésser humà evoca el passat que no tomarà i preveu l'avenir que pot ser, la qual cosa ens permet tenir una capacitat adaptativa a l'entorn molt elevada.

MATERIAL AUDIOVISUAL.

Abans de continuar amb el desenvolupament del tema, i per tal de preparar els següents apartats podem veure aquests dos vídeos. El primer és una breu explicació dels diferents tipus de memòria que després aprofundirem.

El segon és un aclaridor vídeo sobre com funciona a nivell neuronal la memòria, i especialment la memòria sensorial.

TIPUS DE MEMÒRIA I EL SEU FUNCIONAMENT.

Com s'ha dit abans, la memòria no és una entitat unitària i homogènia sinó que consta de diversos sistemes. Actualment, segons la teoria multimagatzem de la memòria d'Atkinson i Shiffrin, es diferencia entre tres sistemes o tipus de memòria: la sensorial, la primària o a curt termini i la secundària o a llarg termini.

- **Memòria sensorial (MS):** és la memòria encarregada de registrar les sensacions. En aquest sentit, aquesta memòria ens permet reconèixer les característiques físiques dels estímuls. Les seves característiques més importants són:
 - Manté la informació de les sensacions, retardant la seva extinció durant un període de temps molt breu, entre 1 o 2 segons, el necessari per a ser processada.
 - La capacitat de la memòria sensorial és gran i en ella podem distingir diferents subsistemes, depenent dels diferents sentits. Els principals subsistemes són:
 - La **memòria icònica** (del grec icona = imatge), que registra la informació en forma d'imatges i figures, de forma gairebé fotogràfica visual. La memòria icònica perdura també molt poc temps, entre 1 o 2 segons.
 - La **memòria ecoica** (registra sons i paraules) també perdura poc temps, entre 1 o 2 segons.
 - D'acord a la procedència de la informació emmagatzemada, hi ha diferents **tipus de memòria sensorial**:
 - visual,
 - auditiva,

- olfactiva,
 - gustativa i
 - tàctil
- **Memòria primària, a curt termini (MCT) o operativa:** És el record immediat dels estímuls visuals i auditius que han estat fugisserament a la memòria sensorial (MS) . La funció d'aquesta memòria primària és la d'organitzar, analitzar la informació i interpretar les nostres experiències. Els psicòlegs cognitivistes la comparen amb la memòria RAM d'un ordinador. Les seves característiques més importants són les següents.
 - Té una **curta durada** (15 o 20 segons), suficient per retenir dades necessàries per resoldre problemes del present immediat. Si aquesta memòria no transfereix a la memòria a llarg termini la seva informació en aquest lapse de temps, perd la informació.

Podrem comprovar la seva curta durada si fem el següent exercici. Si mirem durant alguns segons la primera fila de 8 números, després mirem cap a un altre costat i després de 3 segons tractem de recordar-los,

3 9 6 2 5 7 4 8

veurem que els recordem força bé.

Ara bé, si mirem la següent fila de 8 números, mirem cap a un altre costat i, després de 30 segons pensant en una altra cosa, tractem de recordar-los,

2 8 5 1 7 4 3 9

veurem que ja no els recordem bé. Després dels 18-20 segons, la Memòria primària o a curt termini desapareix.
 - Té una **capacitat limitada** i si no es produeix un repàs, es perd. Els cognitivistes la comparen amb la memòria volàtil o RAM de l'ordinador.

Podrem comprovar la seva limitació si fem una ullada a 10 números de telèfon i intentem repetir-los. No podem, perquè sobrepassa els límits d'aquesta Memòria primària o a curt termini.
 - Tota la informació que no es repassa de forma conscient a la MCT s'oblida. Si es repeteix o es repassa, passa a la MLT.
 - **Memòria secundària o a llarg termini (MLT) o permanent:** emmagatzema percepcions, sentiments i fets del passat de forma duradora. Té molta capacitat, però en estat latent, és a dir, no és accessible immediatament, sinó que requereix un procés de record voluntari. Aquest tipus de memòria és especialment important, perquè conté la nostra informació sobre la realitat (el món, la societat i la cultura, la nostra vida, etc). Els psicòlegs cognitivistes la comparen amb la memòria del disc dur d'un ordinador. Les seves característiques més importants són les següents.
 - És permanent, és a dir, té una **llarga durada**, a diferència de la MCT. Si tenim en compte diferents factors (veure més endavant Factors que afavoreixen la memorització i el record), podem aconseguir records

permanents i gairebé inesborrables.

Si retenim un número de telèfon, com el propi, observarem que resta de forma permanent a la nostra memòria.

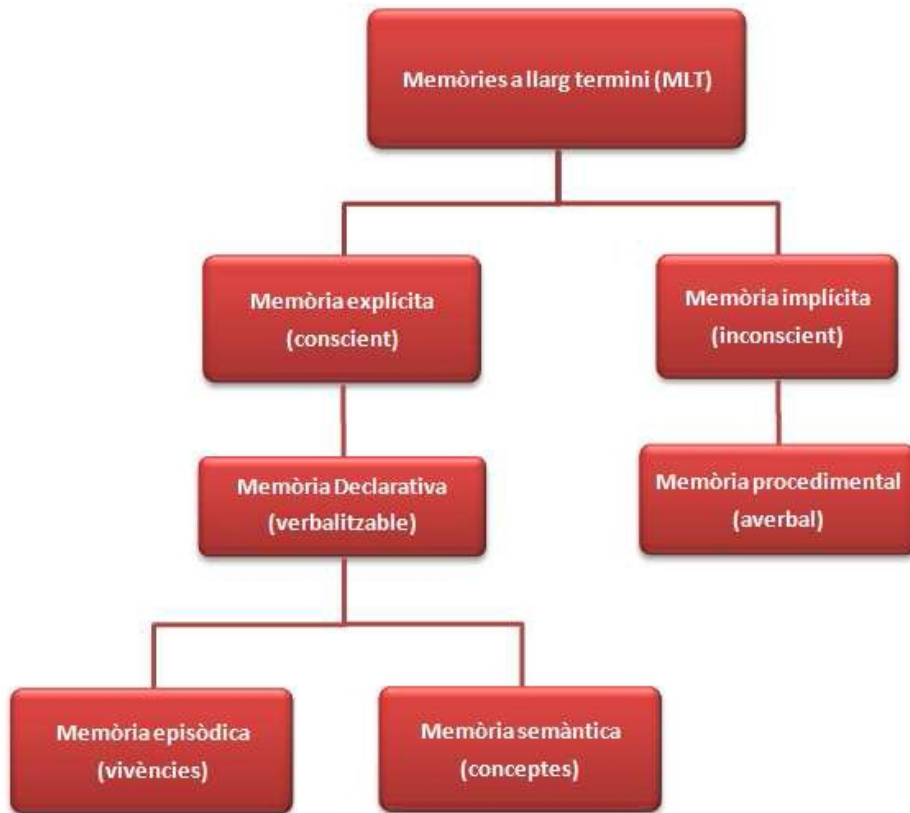
- En comparació amb la limitació de la Memòria primària o a curt termini, la memòria secundària o a llarg termini té una **capacitat d'emmagatzematge molt gran**, potser il·limitada. Dificilment un individu completarà mai, totalment, el seu cervell amb informació a llarg termini.
- La informació d'aquesta memòria és semàntica quan els continguts són verbals, però visual amb els continguts icònics.

Diferents estructures de la Memòria a llarg termini (MLT)

La complexitat del fet memorístic és tal que a la Psicologia contemporània s'ha fet un esforç de classificar de forma especialitzada el subsistema de la Memòria a llarg termini (MLT). Com a fruit d'aquestes investigacions, avui dia podem diferenciar entre diferents estructures de la memòria secundària d'acord a criteris diferents.

- Segons **L. Squire**, hi ha dos grans sistemes de memòria a llarg termini: la declarativa i la procedimental:
 - **Memòria declarativa (o saber què)**: memòria sobre continguts de fets i esdeveniments, i en tant que és expressable lingüísticament, es diu declarativa.
 - **Memòria procedimental (o saber com)**: a diferència de l'anterior no és una memòria de fets, sinó de procediments de com fer les coses, d'habilitats com ara nedar. Una vegada consolidada, acostuma a ser inconscient i no verbalitzable.
- Segons **Tulving** hi ha dos grans sistemes de memòria a llarg termini: la episòdica i la semàntica:
 - **Memòria episòdica**: és la memòria autobiogràfica o personal responsable del record de les nostres vides. Ens permet recordar dates, fets o episodis viscuts en un temps i lloc determinat (el dia que vam fer 15 anys, per exemple). Va molt lligada a allò que va estar a la memòria sensorial.
 - **Memòria semàntica**: aquesta memòria guarda informació abstracta relativa al llenguatge, regles, fórmules, símbols i conceptes. Acostuma a ser molt duradora.
- D'acord a la forma com es guarden els records i com s'evocuen, podem parlar de memòria explícita o implícita:
 - **Memòria explícita**: és una memòria intencional, constituïda pels records que podem relatar verbalment i suposa un coneixement conscient. La memòria declarativa i la memòria episòdica i semàntica són memòries explícites.
 - **Memòria implícita**: és una memòria incidental, que permet aprendre coses

(com nedar, per exemple) sense ser-ne plenament conscients i sense necessitat de fer grans esforços. La memòria procedimental acostuma a ser una memòria implícita.

Esquema de la interrelació entre les diferents memòries a llarg termini

MATERIAL AUDIOVISUAL.

Pots repassar açò i aprofundir en aquestes classificacions al següent vídeo.

PER MILLORAR LA MEMÒRIA

La nostra retentiva memorística pot millorar-se. Amb esforç i aplicant alguns principis i **regles mnemotècniques**, és a dir, recursos i tècniques mentals que ens permeten reforçar la memòria i recuperar més fàcilment allò memoritzat. Es tracta d'estratègies desenvolupades per al record. Habitualment consisteixen en associar de forma estratègica la informació que es vol retenir amb alguna cosa coneguda.

El següent fragment, adaptat de L'art de la memòria, de Francis A. Yates, explica el sorgiment de la mnemotècnia ja a l'antiga Grècia:

"En un convit a casa d'un honorable de Tessàlia anomenat Scopes, el poeta Simònides de Ceos va recitar un poema en honor del seu amfitrió. El poema cantava el que era habitual: la generositat de Scopes, l'hospitalitat de la seva casa, la bellesa de la seva senyora, etc. No obstant això, Simònides va afegir unes estrofes en honor a Castor i Polux. Un mica dolgut, Scopes li va dir que, ja que havia de compartir la glòria amb els bessons sagrats, era just que també compartís les despeses: Simònides rebria només la meitat de l'acordat i no havia més que parlar. Una mica més tard, un criat va anunciar que dos homes joves volien parlar amb el poeta i Simònides va sortir al jardí. Quan va arribar, la inesperada visita s'havia esfumat però, en tornar, Simònides es va trobar que el sostre del palau s'havia desplomat sobre els convidats, matant a tots en l'acte. Els misteriosos joves –els invisibles Castor i Polux - havien "pagat" la seva meitat salvant al poeta d'una mort segura. Els cossos estaven tan desfets que els familiars no trobaven la manera de distingir-los per a donar-los sepultura. Per sort, Simònides va poder identificar-los d'un en un, recordant les posicions en les quals estaven asseguts. Ciceró conta en la seva De oratore que, en aquest precís instant, va néixer la Mnemotècnia, l'Art de la Memòria, una disciplina pràcticament oblidada, però que va tenir un lloc privilegiat en els orígens de la cultura occidental. Simònides es va adonar que la memòria i l'espai estaven fortament relacionats i va concloure que qualsevol persona podria desenvolupar la seva memòria aprenent a formar imatges mentals del que volgués recordar i col·locant-les en un espai arquitectònic, imaginari o real, de manera que la seva posició en aquest espai marcaria l'ordre dels objectes i els objectes, els conceptes associats a ells, de la mateixa manera que s'usaven les tablettes de cera i les paraules gravades en elles.

FACTORS QUE AFAVOREIXEN LA MEMORITZACIÓ I EL RECORD PERMANENT:

- Repetició successiva dels continguts.
- Freqüència d'ús de la informació memoritzada.
- Organització jerarquizada i classificació conceptual dels continguts.
- Experiència emocional intensa (records vívids).
- Esquematzació i/o resum dels continguts.
- Associació dels continguts a imatges visuals.
- Vinculació dels continguts amb l'interès, el plaer del subjecte o el bon humor.
- Vinculació dels continguts a l'atenció perceptiva.
- El que s'aprèn amb esforç reiteratiu acostuma a ser més recordat que allò que s'ha après sense esforç.

- Associació a regles mnemotècniques.

FACTORS QUE AFECTEN NEGATIVAMENT LA MEMÒRIA:

- La manca de concentració, d'atenció i de motivació ens impedeix recordar adequadament. En gran mesura, quan algunes persones pensen que tenen mala memòria, no es deu tant a que tinguin una afecció memorística, quant a que tenen problemes de concentració i atenció
- L'estrès, l'ansietat i la depressió condicionen negativament els processos de la memòria.
- Amb l'edat i el pas dels anys es produeix un cert declinar, encara que no sempre ni en tots els sentits, de la nostra capacitat memorística. En qualsevol cas, és el principal factor de risc per desenvolupar una malaltia de la memòria.

MATERIAL AUDIOVISUAL.

Per concloure pròpiament el tema de la memòria, i adonar-nos com diu el títol de la unitat didàctica que no som res sense memòria, que sense memòria ni existiríem nosaltres ni existiria el món pots veure aquest capítol de REDES on ho explica clarament.

L'OBLIT

Tal com diu Jorge Luis Borges al seu conte *Funes, el memorioso* si ho recordéssim tot la nostra vida seria impossible. No podríem parlar del passat perquè, com que ho recordariem tot, ens enfonsariem en ell, no podríem fer abstracció intel·lectual, perquè no ens podríem desfer de cada petit detall intranscendent, no podríem viure en pau perquè no podríem deixar de banda certes emocions negatives viscudes: la nostra vida es faria difícilment vivible. Si sense la memòria no podríem aprendre ni sabríem tan sols qui som, sense l'oblit, tampoc no podríem viure. En aquest sentit, podem dir que l'oblit, és a dir, la desaparició en la memòria de certs continguts, és un element adaptatiu al nostre mitjà. Val a dir que l'oblit, no sempre conscient ni desitjat, ens permet seleccionar informació i no quedar saturats per excés de dades.

Al marge del normal deteriorament de la memòria per l'edat i del desús pel temps transcorregut entre la fixació de continguts i la seva evocació, hi ha certes causes que ens poden portar a l'oblit dels continguts emmagatzemats en la nostra memòria. Algunes de elles són:

- **La repressió (o l'oblit motivat)**, l'origen de la qual és la intenció del subjecte de rebutjar records desagradables, pertorbadors, dolorosos o angoixants pel subjecte. Va ser el psicoanalista Sigmund Freud qui va aprofundir més en les motivacions i el significat inconscient de molts dels nostres oblits quotidians (com ara oblidar un objecte, una paraula, què anàvem a fer ara, etc.). Un excel·lent exemple d'allò que anomenem oblit motivat seria aquest que relata en la seva obra *Psicopatologia de la vida quotidiana*:

“Altre cas de pèrdua mereix el nostre interès per les condicions sota les quals es va recuperar allò extraviat. Un jove em comenta: «Fa alguns anys havia problemes en el meu matrimoni; jo trobava la meua dona massa freda i, encara que admestia de bon grat les seves excel·lents qualitats, vivíem sense tendresa un al costat de l'altre. Cert dia, en tornar d'un passeig, ella em va portar un llibre que havia comprat perquè podria interessar-me. Li vaig agrair aquesta mostra d'“atenció”, vaig prometre llegir el llibre, ho vaig guardar amb aquesta fi i mai més no ho vaig trobar. Així van passar mesos que de vegades me'n recordava d'aquest llibre extraviat, i era inútil l'intent de trobar-lo. Com mig any després va emmalaltir la meua benivolguda mare, que vivia en una altra casa. La meua dona va abandonar la nostra per a cuidar a la seva sogra. L'estat de la malalta va empitjorar i va donar a la meua dona ocasió de mostrar les seves millors qualitats. Al vespre de cert dia torno a casa entusiasmat per la devoció de la meua dona i curull d'agraïment cap a ella. M'encamino al meu escriptori, obro un determinat calaix sense propòsit deliberat però amb la seguretat d'un somnàmbul, i aquí, damunt de tot, trobo el llibre que per tant temps havia trobat a faltar, el llibre extraviat»”.

- La **interferència**, és a dir, la incapacitat de recordar un esdeveniment determinat com a conseqüència de l'experiència d'un altre fet que entra en competència amb aquell. En aquest sentit, es parla de dos tipus d'interferències:
 - **Interferències proactives**: aquelles en les quals el que ja se sap impedeix de memoritzar de forma adequada altres continguts nous.
 - **Interferències retroactives**: aquelles en les quals són els aprenentatges nous els que ens impedeixen de recordar convenientment continguts antics.

Un experiment realitzat per Jenkins i Dallenbach il·lustra l'efecte de la interferència. Els subjectes va aprendre llistes de síl·labes sense sentit, immediatament després de llevar-se al matí i immediatament abans d'anar-se al llit. Després d'haver après la feina, se'ls preguntava durant el dia o se'ls despertava per la nit per fer-los les preguntes. Els subjectes que van ser entrenats i provats

durant el dia van oblidar ràpidament la majoria de les síl·labes; varies hores després de l'aprenentatge, podien recordar menys del 10%. Però els subjectes entrenats immediatament abans d'anar al llit i provats quan se'ls despertava durant la nit, podien recordar la major part de les síl·labes sense sentit. Sembla que durant el dia la interferència retroactiva (nous aprenentatges que s'interposen en la memòria dels antics) actuava sobre el procés de la memòria, provocant una reducció de la capacitat del subjecte per recordar les paraules sense sentit. Durant el somni, però, hi ha moltes menys interferències.

QUAN LA MEMÒRIA FALLA

Al marge de l'oblit natural de les informacions, per desús o pel pas del temps, hi ha certes distorsions i també certes alteracions de la memòria que, per les seves característiques, poden arribar a ser trastorns traumàtics.

Distorsions de la memòria

Algunes de les distorsions més habituals i poc traumàtics de la memòria són les següents:

- **El bloqueig o fenomen "Punta de la llengua" TOT** (top of the tongue), on un element de la informació no es pot recuperar de la memòria, encara que aquesta tingui una sensació intensa de que ho sap.

Qui no s'ha vist en la situació de voler recordar el nom d'un actor, el carrer on viu un amic o el cognom d'un vell company de col·legi? I just quan aquesta palabreta està per sortir dels nostres llavis... s'esborra de la nostra memòria. "Si jo ho sabia, com era? Començava amb P... Ho tinc en la punta de la llengua...", però no, la memòria ens juga una mala passada i som incapaços de recordar aquest nom, encara que ens quedi la seva primer lletra donant voltes durant hores.

- **L'atribució errònia** és una distorsió de la memòria que consisteix a assignar un record a una font equivocada, com ara prendre amb el pas del temps una realitat somiada com si fos viscuda.
- **La deformació dels records** o "**propensió**", per tal d'adaptar-los als nostres esquemes mentals de creences o necessitats.

Trastorns de la memòria

Els principals trastorns de la memòria són els següents:

- **Amnèsia**: Pèrdua total o parcial de la memòria. En els joves acostuma a estar causada per traumatismes cranials. En les persones grans pot ser conseqüència d'una demència, de la malaltia d'Alzheimer, o de la malaltia de Huntington. Es distingeixen diferents tipus d'amnèsies:
 - **amnèsia retrògrada**: es caracteritza per la incapacitat de recordar fets del passat anterior a una lesió cerebral o un trauma psicològic.
 - **amnèsia anterògrada**: impossibilitat d'assimilar nova informació després d'una lesió o una patologia cerebral.
 - **amnèsia lacunar**: si afecta només a un o més períodes curts de temps, però

no afecta al que va passar abans o després d'una lesió o una patologia cerebral.

- *amnèsia funcional*: si no és permanent, sinó lligada a certs estats concrets del present (ansietat, estrès, etc.), com ara quedar-se en blanc davant d'un examen o la por escènica.
- **Demència senil**: la pèrdua de memòria és un dels primers símptomes de la demència (trastorn degeneratiu del cervell).
- **Hipermnèsia**: facilitat exagerada per a recordar tot el que s'ha viscut.

Encara que només tres o quatre persones en el món pateixen hipermnèsia en sentit fort, hi ha certs fenòmens d'impossibilitat d'oblit que es consideren, en sentit feble, com hipermnèsia. Seria el cas del dirigent cubà Fidel Castro, qui tenia certes dificultats per estalviar detalls de les campanyes militars de la revolució cubana en els seus discursos, proverbialment llargs de durada. En el pla de ficció, la història de *Funes el memorioso* de Jorge Luis Borges, recrea de manera magistral el que seria un cas d'hipermnèsia absoluta.

- **Paramnèsia**: trastorns qualitatiu de la memòria.² Són molt freqüents en la majoria de nosaltres, de forma ocasional:

- *Dejà vu*³ o sensació de recordar quelcom de mai vist). Les seves causes encara ens són desconegudes. En aquest sentit, hi ha moltes interpretacions d'aquest fenomen: des de la interpretació psicoanalítica segons la qual es tracta d'episodis inventats pel pacient i, per tant, serien un fals record, passant per la interpretació de certes tradicions orientals, segons les quals es tractaria de records latents d'altres vides passades, fins a interpretacions neuropsicològiques, segons les quals es tractaria d'un simple disfunció cerebral, de simples encreuaments neuronals. Charles Dickens ho va expressar amb molta claredat a la seva obra David Coperfield:

Tots tenim alguna experiència de la sensació, que ens ve ocasionalment, que el que estem dient o fent ja ho hem tal dit tal fet abans, en una època remota; d'haver estat envoltats, fa temps, per les mateixes cares, objectes i circumstàncies; que sabem perfectament el que direm a continuació, com si de sobte ho recordéssim.

- *Jamais vu* (sensació de no haver vist mai quelcom de conegut per nosaltres).

MATERIAL AUDIOVISUAL.

Existeixen diversos vídeos sobre trastorns de la memòria. Ací t'indiquem tres. El primer sobre una dona australiana que és capaç de recordar cada dia de la seua vida, fins i tot de quan tenia mesos. Si vols conèixer amb detall què li passa a Rebecca Sharrock pots veure aquest vídeo⁴

² En l'actualitat una de les paramnèsies més estudiades és la "confabulació". Pots informar-te sobre ací:

http://www.bbc.com/mundo/especial/vert_fut/2016/05/160504_vert_salud_memoria_recueros_inventados_confabulacion_yv

I pots veure una curt vídeo amb un exemple de "confabulació" en <https://www.youtube.com/watch?v=AKK7F1BIPjc>

³ Pots veure una simpàtica explicació d'aquest fenomen de "Proyecto G" al següent vídeo

<https://www.youtube.com/watch?v=KW1gtSNeJDE>

⁴ O per a conèixer amb més detall el seu cas consulta també aquesta pàgina de la BBC:

<http://www.bbc.com/mundo/vert-fut-42083571>

Ella és un del pocs casos de gent que no oblida, de gent que té hipermnesia. De totes formes el cas més famós i documentat, el primer estudiat et parla el següent vídeo-documentat.

I conclouem aquest tema de la memòria i els seus trastorns amb un altre capítol de REDES sobre com la memòria és una mica tramposa.

EXCURSUS: NIETZSCHE I L'HOME COM A ANIMAL QUE OBLIDA. .

Nietzsche al seu llibre "La genealogia de la moral" realitza una interessant reflexió filosòfica sobre la funció de l'oblit en l'ésser humà com a mantenidora de la pau psíquica i ho fa, curiosament, a partir de la comparació amb la digestió. Gràcies a que tenim oblit, dirà tenim també memòria de la voluntat.⁵

Friedrich Nietzsche

LA GENEALOGIA DE LA MORAL. UN ESCRIT POLÈMIC (1887)

Segona dissertació

«CULPA», «MALA CONSCIÈNCIA» i ASPECTES SIMILARS

[§ 1] La capacitat d'oblit i la força de la memòria

Criar un animal que pugui fer promeses: no és aquesta concretament la tasca paradoxal que s'ha plantejat la natura pel que fa a l'home? No és pròpiament aquest l'autèntic problema de l'home...? El fet que aquest problema s'hagi resolt en gran mesura ha de semblar més sorprenent a aquell qui sap apreciar perfectament la força que actua en contra seu, la força de la capacitat d'oblit. La capacitat d'oblit no és cap pura vis inertiae [força d'inèrcia] com creu la gent superficial. Més aviat és un poder actiu i positiu en el sentit més estricte de contenció i refrenament, al qual s'ha d'atribuir el fet que només allò que hem viscut i hem experimentat, allò que ha penetrat en nosaltres, es fica en la consciència quan es troba en estat de digestió (aquest fenomen es podria anomenar «assimilació anímica»), igual que no s'hi fica gairebé gens tot el procés mil vegades repetit amb què es duu a terme la nostra nutrició corporal, l'anomenada «assimilació» dels aliments. El fet de tancar de tant en tant les portes i les finestres de la consciència, el fet de no ser amoïnats per la fressa i el combat amb què el nostre baix món d'òrgans servicials treballa a favor i en contra seu, el fet de crear una mica de tranquil·litat, una mica de tabula rasa a la consciència a fi que hi hagi una altra vegada lloc per a les coses noves, sobretot per a les funcions i per als funcionaris més nobles, com és ara la facultat de governar, de preveure, de predeterminar (ja que el nostre organisme té una estructura oligàrquica): aquesta és la utilitat de la capacitat, com hem dit, activa de l'oblit, que és alhora una portera, una mantenidora de l'ordre psíquic, de la pau, de l'etiqueta. Amb això es veu de seguida fins a quin punt no hi pot haver cap felicitat, cap alegria, cap esperança, cap orgull, cap present, si manca la capacitat d'oblit. L'home en el qual aquest aparell de contenció està espatllat i no funciona cal comparar-lo amb un dispèptic (i no solament compararlo). Amb no-res «s'atipa»... Precisament aquest animal que oblidava necessàriament, en el qual l'oblit significava una força, una forma de salut vigorosa, s'ha procurat una facultat contrària, una memòria, amb l'ajuda de la qual la capacitat d'oblit no funciona en certs casos, és a dir, en aquells casos en què cal prometre. Així doncs, no es tracta d'un simple fet passiu de no poder alliberar-se de la impressió enregistrada alguna vegada. No és la simple indigestió pel que fa a un mot hipotecat en certa ocasió i del qual un no es pot desempallegar de bell nou, sinó un fet actiu de no voler tornar-se a alliberar, de continuar sempre volent allò que es volgué una vegada, una veritable memòria de la voluntat, de manera que entre les afirmacions originàries «jo vull», «jo faré», i l'autèntica descàrrega de la voluntat, el seu acte, s'hi pot interposar tranquil·lament un món de coses noves i estranyes, de circumstàncies, fins i tot d'accions voluntàries, sense que es trenqui aquesta cadena extensa de la voluntat. Tanmateix, quin munt de coses pressuposa tot això! Per tal de poder

⁵ Text manllevat de https://www.mhe.es/bachillerato/filo_bac/8448161610/archivos/8448161610_lectura3.pdf

disposar així del futur per endavant, l'home ha d'haver après primerament a separar l'esdeveniment necessari de l'esdeveniment casual, a pensar causalment, a veure i a avançar allò que és llunyà com quelcom de present, a establir amb seguretat allò que és un objectiu, allò que és un mitjà per assolir-lo, a calcular en general, a poder fer un còmput. Per tal de poder aconseguir tot això, l'home s'ha d'haver tomat ell mateix de ben antuvi calculable, regulat, necessari, com també ha de poder respondre personalment de la seva pròpia concepció, a fi de poder respondre finalment d'ell mateix com a futur, igual que ho fa un que promet.